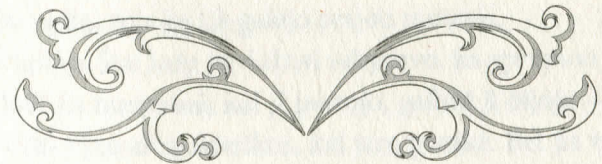

Apgaulė

Žalą daro ne tas melas,
kuris šmėsteli mintyse, bet tas,
kuris nusėda ir įsitaiso jose.

FRANCIS BACON

1 skyrius

Didžiajame name, — o Šelbė visada prisimins jį kaip didįjį namą, — ji sėdėjo savo vyro dideliame odiniame krėsele prie jo didelio, išpūdingo stalo. Krėslas buvo espreso spalvos. Ne rudas. Ričardas visada žinodavo, ko nori. Stalas, glotnus ir spindintis, pagamintas iš afrikietiškos zebrano medienos pagal užsakymą Italijoje.

Kai Šelbė pasakė — juokaudama — nežinojusi, kad Italijoje yra zeburų, jis pasižiūrėjo į ją *tu*o žvilgsniu, kuris bylojo, kad, nepaisant didelio namo, brangių drabužių ir to stambaus deimanto ant jos kairės rankos bevardžio piršto, ji visuomet liks Šelbe Ana Pomeroy iš prasčiokų miesto Tenesyje, kur gimė ir užaugo.

Kitados jis būtų nusijuokęs, pagalvojo ji dabar, būtų supratęs, kad žmona pajuokavo, ir nusijuokęs taip, tarsi Šelbė būtų pasakiusi didžiausią sąmojį. Bet, o Dieve, ji jau buvo nusibodusi jam, ir labai greitai.

Vyras, kurį sutiko beveik prieš penkerius metus, vieną žvaigždėtą vasaros naktį, pakėrė ją, privertė pamiršti viską, ką žinojo, ir nusinešė į jai sunkiai įsivaizduojamą pasaulį.

Jis elgėsi su ja kaip su princeze, aprodė vietas, apie kurias buvo skaičiusi tik knygoje ar mačiusi filmuose. Ir kitados jis ją mylėjo — juk taip? Nevalia to pamiršti. Jis mylėjo ją, norėjo jos, suteikė jai viską, apie ką tik galėjo svajoti moteris.

Aprūpino. Štai kaip jis dažnai sakydavo. Jis aprūpino ją.

Galbūt jis nusiminė, kai ji pastojo, galbūt ji bijojo — tik akimirka — tos vyro akių išraiškos, kai jam pasakė. Bet jis vedė ją, ar ne? Paskubomis išsivežė į Las Vegasą, tarsi tai būtų jų gyvenimo nuotykis.

Jiedu buvo laimingi anuomet. Negalima pamiršti ir šito. Ji turi tai prisiminti, turi išsaugoti prisiminimus apie gerus laikus.

Moteriai, dvidešimt ketverių tapusiai našle, reikia prisiminimų.

Moteriai, kuri sužinojo gyvenusi apsupta melo, kuri ne tik bankrutavo, bet ir paskendo didžiulėse, kvapą gniaužiančiose skolose, reikia prisiminimų apie gerus laikus.

Teisininkai, buhalteriai ir mokesčių inspekcijos darbuotojai viską jai išaiškino, tačiau tos visos kalbos apie skolinto kapitalo santykį su nuosavu kapitalu, draudimo lėšas ir naudojimosi teisės atėmimą Šelbei skambėjo kaip graikų kalba. Didysis namas, tas, kuris sukėlė jai baimę vos įžengus pro duris, buvo ne jos, — bent jau ne tiek, kad jai rūpėtų, — o hipotekinio kreditoriaus. Automobiliai, nuomoti išsipirktinai, ir už kuriuos jau seniai nebuvo mokama, taip pat buvo ne jos.

Baldai? Pirkti išsimokėtinai, ir įmokos jau seniai nemokėtos.

Ir dar mokesčiai. Šelbė nė negalėjo pagalvoti apie mokesčius. Šturpo vien nuo minties apie juos.

Per tuos du mėnesius ir aštuonias dienas po Ričardo mirties ji, rodė, tegalvojo apie dalykus, apie kuriuos jis buvo liepęs jai negalvoti, reikalus, kurie buvo ne jos rūpestis. Dalykus, kuriuos palydėdavo *tas* jo žvilgsnis, kurie buvo ne jos reikalas.

Dabar tai tapo ir jos rūpesčiu, ir jos reikalu, nes Šelbė buvo skolinga kreditoriams, hipotekos kompanijai ir Jungtinių Valstijų valdžiai tiek pinigų, kad net stingo pagalvojusi.

Bet ji negali leisti sau sustingti. Ji turi vaiką, turi dukrą. Dabar svarbiausia Kelė. Jai tik treji, pagalvojo Šelbė ir vos atsispyrė norui padėti galvą ant to glotnaus spindinčio stalo ir apsiverkti.

— Ne, tu neverksi. Dabar ji turi tave vieną, ir tu padarysi viską, ką reikia padaryti.

Šelbė atidarė vieną iš dėžių, su užrašu „Asmeniniai dokumentai“. Veikiausiai teisininkai ir mokesčių inspekcija buvo viską paėmę, viską peržiūrėjo, viską nusikopijavo, svarstė ji.

Dabar ji irgi viską peržiūrės ir pažiūrės, ką galima išgelbėti. Dėl Kelės.

Ji turi surasti pakankamai — trūk plyš — ir, sumokėjusi visas skolas, aprūpinti savo vaiką. Žinoma, jai reikės susirasti darbą, be to bus per mažą.

Pinigai jai nerūpi, galvojo pradėdama peržiūrėti čekius už kostiumus, batus, restoranus ir viešbučius. Už privačius lėktuvus. Ji suprato, jog pinigai jai nerūpi, kai praėjo pirmieji pašėlę metai, kai gimė Kelė.

Kai gimė Kelė, jai terūpėjo turėti namus.

Šelbė atsitiesė, apsižvalgė po Ričardo kabinetą. Akį rėžiančios modernaus meno spalvos, kurias jis taip mėgo, nuogos baltos sienos, kurios, kaip jis sakė, geriausiai pabrėžia tą meną, tamsus medis ir oda.

Šis namas nebūtų tapęs namais, ir nebuvo. Niekada netaptų, galvojo ji, net jeigu ji pragyventų čia aštuoniasdešimt metų, o ne tris trumpus mėnesius nuo jų įsikraustymo.

Ričardas nupirko jį nepasitaręs su ja, apstatė neatsiklausęs, kas jai patinka. Siurprizas, pasakė jis, atvėręs duris į šį monstrų namą Vilanovoje, šį aidintį pastatą, kuris, kaip jis tvirtino, buvo *geriausias* Filadelfijos priemiesčiuose.

Ir Šelbė apsimetė, kad jai patinka, ar ne? Buvo dėkinga, kad turės pastovią vietą, kad ir kaip ją gąsdino tos ryškios spalvos ir aukštos lubos. Kelė turės namus, eis į gerą mokyklą, žais saugioje aplinkoje.

Susiras draugų. Ji taip pat susiras draugių — to Šelbė labai vylėsi.

Bet tam nebuvo laiko.

Kaip ir nebuvo dešimties milijonų vertės gyvybės draudimo. Jis melavo ir apie tai. Melavo apie koledžo fondą Kelei.

Kodėl?

Ji nustūmė šį klausimą į šoną. Atsakymo niekada nesužinos, tai kam klausti?

Galėtų paimti jo kostiumus, batus, kaklaraiščius ir sporto įrangą, jo golfo lazdas ir slides. Nuvežti viską į komiso parduotuvę. Pasiimti pinigų, kuriuos už juos gautų.

O ko jie nepriims, parduoti pačiai. Per tą prakeiktą „eBay“, jei reikės. Arba „Craigslist.“ Arba užstatyti lombarde, nesvarbu.

Jos spintoje taip pat yra ką parduoti. O kur dar papuošalai.

Pasižiūrėjo į deimantą, žiedą, kurį jis užmovė jai ant piršto, kai jiedu nukako į Vegasą. Tuoktuvių žiedą pasilik, bet deimantą parduos. Ji turi ką parduoti.

Dėl Kelės.

Pervertė aplankus, vieną po kito. Jie išsivežė visus kompiuterius, ir jų Šelbė dar nebuvo atgavusi. Tačiau tikri popieriniai dokumentai taip pat buvo naudingi.

Atsivertė jo sveikatos kortelę.

Ričardas puikiai rūpinosi savimi, pagalvojo ji — ir prisiminė, kad reikia atšaukti narystę užmiesčio klube, sporto centre. Buvo visai apie tai pamiršusi. Jis buvo sveikas vyras, prižiūrėjo savo kūną, reguliariai tikrinosi sveikatą.

Reikės išmesti visus tuos vitaminus ir papildus, kuriuos jis vartojo kasdien, nusprendė ji, atversdama kitą lapą.

Kaip ir šią sveikatos kortelę — kamgi ją laikyti? Tas sveikas vyras nuskendo Atlante, vos už kelių mylių nuo Pietų Karolinos pakrantės, būdamas trisdešimt trejų.

Visa tai reikia sunaikinti. Ričardui labai patikdavo naikinti, ir jis turėjo nuosavą dokumentų smulkinimo aparatą čia, kabine. Kreditoriams nebūtina matyti jo paskutiniųjų kraujo tyrimų rezultatų ar patvirtinimo, jog prieš dvejus metus jis buvo paskiepytas nuo gripo, taip pat išrašo iš priimamojo, kai išsisuko pirštą žaisdamas krepšinį.

Dėl Dievo, tai buvo prieš trejus metus. Žmogus, kuris smulkindavo kalnus dokumentų, kažkodėl skrupulingai saugojo savo medicininius išrašus.

Šelbė atsiduso, pastebėjusi dar vieną, datuotą prieš beveik ketverius metus. Jau norėjo mesti jį į šalį, bet susilaukė ir suraukė kaktą. Šio gydytojo pavardė jai nebuvo girdėta. Žinoma, tuo metu jie gyveno tame Hiustono dangoraižyje, be to, kas galėtų prisiminti visus daktarus, kai jie kasmet keitė gyvenamąją vietą — kartais netgi dažniau. Tačiau šis gydytojas buvo iš Niujorko.

— kažkas čia ne taip, — sumurmėjo. — Kam Ričardui važiuoti pas gydytoją į Niujorką...

Jos viduje viskas sustingo. Protas, širdis, skrandis. Šelbės pirštai virpėjo, kai pakėlė lapą, prisitraukė arčiau, tarsi atstumamas galėtų pakeisti žodžius.

Bet jie išliko tie patys.

2011 metų liepos 12 dieną „Sinajaus kalno“ medicinos centre daktaras Dipokas Harajana atliko Ričardui Endriu Foksvortui nebūtiną operaciją. Vazektomiją.

Jis pasidarė vazektomiją nepasakęs jai. Kelei buvo vos pora mėnesių, ir jis taip susitvarkė, kad daugiau vaikų nebebūtų. Apsimetinėjo norįs daugiau, kai ji prakalbo apie dar vieną. Sutiko nueiti pasitikrinti, kai ji, per metus nepastojusi, pasitikrino.

Šelbė netgi dabar girdi jo balsą.

Dėl Dievo meilės, Šelbe, tiesiog atsipalaiduok. Jei būsi tokia įsitempusi ir susirūpinusi, niekada nepastosi.

Ne, niekada nepastosiu, nes tu padarei, kad to nebūtų. Melavai man netgi apie tai. Melavai, kai man širdis plyšdavo kiekvieną mėnesį.

Kaip tu galėjai? Kaip galėjai?

Ji atsistūmė nuo stalo ir užsispaudė pirštais akis. Liepa, liepos vidurys, Kelei maždaug aštuonios savaitės. Komandiruotė, pasakė jis, taip, ji puikiai prisimena. Į Niujorką — apie tai nesumelavo.

Šelbė nenorėjo vežtis kūdikio į miestą — jis žinojo, kad ji nenorės. Jis viską suorganizavo. Dar vienas siurprizas jai. Ričardas išsiuntė ją į Tenesį privačiu lėktuvu, ją ir kūdikį.